

Diyanet- Sen'in Genel Başkanı Mehmet Bayraktutar

LAİKLİĞE DOKUNULSUN

Diyanet- Sen Genel Başkanı Mehmet Bayraktutar, yıllardır baskı aracı olarak kullanılan laikliğin yeniden tanımlanmasını istedi:

Memur-Sen tarafından Türkiye genelinde 50.000 kişiyle yapılan anket sonucuna göre anayasada laiklik tanımının yapılması talep edildi. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın görevlerini laiklik ilkesi doğrultusunda yapması gibi dini bir kurumla zıt olan bu ifade de yeni anayasada kesinlikle yer almamalıdır.

SEMA BAYRAM'ın söyleşisi → 12'de

Laikliğe dokunulsun

Memur-Sen Konfederasyonu'na bağlı 'Diyanet-Sen'in Genel Başkanı **Mehmet Bayraktutar**, yıllardır baskı ve zulüm aracı olarak kullanılan laikliğin yeniden tanımlanmasını istedi.

Memur-Sen tarafından Türkiye genelinde 50.000 kişiyle yapılan anket sonucuna göre anayasada laiklik tanımının yapılmasını talep edildiğini hatırlatan Bayraktutar, "Yeni anayasa sürecinde laiklik konusunda atılması gereken ilk adım laikliğin açık tanımının yapılması olmalıdır. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın görevlerini laiklik ilkesi doğrultusunda yapması gibi dini bir kurumla zıt olan bu ifade de yeni anayasada kesinlikle yer almamalıdır" dedi.

MİLAT'ın sorularını yanıtlayan Bayraktutar, Doğu ve Güneydoğu'da Mele alımı konusunda Diyanet'in attığı adıma 'tam destek' veren Bayraktutar, yıllardır baskı ve zulüm aracı olarak kullanılan 'laiklik' hakkında da önemli değerlendirmelerde bulundu.

» Geçtiğimiz aylarda Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ, Anayasa'nın Diyanet'in düzenlendiği 136. maddesinin laiklik ilkesine aykırı olduğunu söyledi ve "Herkes inandığı dinin gerekleri ne ise onu dilediği gibi yaşar" dedi. Ve tartışmalar yeniden alevlendi. Laiklik konusunda sizin görüşünüz nedir?

Sayın Bozdağ'ın tespiti yerindedir ve doğrudur. Yanlışlıklar, aksaklıklar her geçen gün biraz daha gün yüzüne çıkmaktadır. Diyanet gibi bir kurumun laiklik ilkesi doğrultusunda görev yapar diyerek kısıtlamak bizzat laiklik ilkesiyle çelişmektedir. Laikliğin kendi anlam dünyasında devlet laik olur, dinin kendisi ve dini kurumlar laik olmaz. Laikliğin dünyanın gündemine oturması Fransız Devrimiyle başladı. Bunun yegane sebeplerinden birisi de Kilise'nin toplumsal baskısı ve iktidarı elinde bulundurma isteğidir. Tabi ki o zamanki dini temsilcilerin kendi ihtiras ve görüşlerinin ağırlığını ortaya koyanlar Kilisenin baskısından kurtulmak amacıyla ortaya çıkmıştır. Bu kavram kurumsal olarak düşünülmüştü. Devletin, idarenin tarafıysa bütün inanç sahiplerinin özgürce dini inanışları çerçevesinde yaşayabilmesi içindi. İdareyi dini otoritenin karşılaması garantisiz olması için bu kavrama başvuruldu. Bu görüş kesinlikle semavi din kaynaklı değildir. Kilisenin bu baskısı da semavi dinlerin etkisiyle değil, çıkarları doğrultusundaydı. Türkiye'nin ise anayasa ve laiklik kav-

ramıyla tanışma süreci 1808'de Senedi İttifakın imzalanmasıyla başladı. Laiklik Avrupa'dan yansısıyla İttihat ve Terakki Cemiyetinin özellikle Osmanlı İmparatorluğu üzerinde bu düşünceyi kavi bir şekilde uygulamak istemesidir. O gün zemin bulamadığı için Birinci Dünya Harbinden sonra Cumhuriyet döneminde ilk anayasal hareketlerde de değil 1937 yılında kanun değişikliğiyle laiklik kavramı anayasaya girdi. Bu konuya subjektif olarak bakarsak Türkiye sınırları içinde çok çeşitli inanç sahipleri vardır. Devletin bunlara özgürlük tanıması ve müdahale etmemesi gerekir. Ancak uygulamada böyle olmadı. Laiklik kavramının ana-

Türkiye genelinde 50.000 kişiyle yaptığı ankete göre anayasada laiklik tanımının yapılması talep edilmiştir. Laikliğin net bir tanımı yapılarak sağa sola sürdürülmesinin önü alınmalı, baskı aracı olarak kullanılması engellenmelidir. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın görevlerini laiklik ilkesi doğrultusunda yapması gibi dini bir kurumla zıt olan bu ifade yeni anayasada kesinlikle yer almamalıdır.

BEYAZ TÜRKLERİN DAYATMASI

» Anayasa'ya koyulmuş amaçlarımız masum olarak görülmüyor mu?

MİLADİ SÖYLEŞİ
SEMA BAYRAM/ ANKARA

yanlış mecralara dolaşıyorlar. Alevilik İslam dini içinde mezhebi bir akımdır. Bir din değildir ve din ol-

Türk" olarak nitelendirilirdir.

ALEVİLİK DİN DEĞİLDİR

» Diyanet sadece İslam'ı mı temsil etmelidir?

Anayasa'nın 136. maddesinde böyle belirtilir. İslamiyet içerisinde herhangi bir mezhebi de değil, yalnızca Sünni anlayışı temsil edilmemesi gibi görünse de bu geliştirilmelidir. Yeni bir açılım yaparak Şafii İhmalîli yayılmada. Bir başka mezhep olan Aleviliğinde tarihi gelişimini imedeliğimizde İslamiyet içinde bir mezhep olduğunu ve ayrı bir dinmiş gibi lanse edilmesinin safesatıdır. Sadece amel noktasında farklılıkları vardır. Temel inanç noktalarına bakarsanız Allah (c.c.), Peygamber ve Kur'an dışında değildir.

MELELER BARIŞA KATKI

SUNACAK

» Doğu ve Güneydoğu'da dini açıdan toplumun önde gelen kişi yani Mele alımı konusunda Diyanet'in attığı adımları destekliyor musunuz?

Melelerin ülke barışına ve şiddetin bitmesine büyük katkı sağlayacağı ortadadır. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde toplumda sözü geçen, saygınlığı olan 'mele' veya 'molla' denilen manevi toplum önderleri ile birlikte hareket etmek tarihi öneme sahiptir. Türkiye'de titizlikle uygulanması gereken bir adımdır. Doğu ve Güneydoğu bölgesinde mele alımı diye nitelendirilir.

Türkiye'nin her yerinde anayasamız eşitlik ilkesine uygun olarak uygulanmalıdır. 'Melelerin ilimler konusunda yeterliliği ortadadır ve tartışmaya gerek yoktur. Ayrıca medreselerde alımsı oldukları eğitimle 'Arpaçat', 'Tefsir' ve 'Kur'an' ile ilgili ilimlerde başarılı oldukları görülmüştür. Bu insanları bugüne kadar dini hizmete çok büyük katkıları olmuştur, bundan sonra da olacaktır. Kanat önderi olarak kabul gören 'Mele'ler, Türkiye'nin en sıkıntılı zamanlarında devletin yanında yer almıştır. Bu hizmetlerin devamını gerçekleştirmek için kanunları garanti gerekiyordu. Biz bu gelişmelere destek verdik. Olması gereken de oldu. 'Melelerin faaliyetlerine bir örnek verecek olursak, özellikle Doğu ve Güneydoğu'da cumasızlık (stivil itaatizlik) hareketleri ile belirli bir siyasi görüş tarafından başlatılan eylemlerde 'Mele'ler her zaman milletin yanında olmuşlardır. Biz bu insanları dini hizmet verirken samimi olduğunu düşünmüyoruz ve onurlandırılması gerektiğine inanıyoruz. Yeni aldıkları görevleri hakkıyla yerine getireceklerinden şüphemiz yok. Barış ve kardeşliği yücelten dinimizi istismar etmeden, doğru olarak bölge insanımıza anlatılması konusunda yetişmiş bu insanları bilgi birikiminden ve tecrübelerinden istifade edilmesini konusunda Diyanet İşleri Başkanlığımızın girişimlerini isabetli görüyoruz.

yaşa'da varlığı dışında hiçbir etkinliği olmamıştır. Tarihi de verilmedi.

LAİKLİK BASKI ARACI OLMAKTAN ÇIKARILMALI

» Peki ne yapılmalı?

» Çok basit. Yeni anayasa sürecinde laiklik konusunda atılması gereken ilk adım laikliğin tanımının yapılmasıdır. Memur-Sen'in

O günlerde iyi niyetle anayasaya konulsa da 1937'den sonra iktidar olanlar Müslüman kesim üzerinde otorite sağlama amacıyla, o gün ki dini anlayış, uygulama ve eğitimleri engellemek için bu anlayış benimsemiştir. Elbette yalnızca sadece Müslümanlar üzerinde de böyle bir tutum sergilenmedi. Çünkü bu ülkede iktidar olduklarını Türkiye'nin sahibi olduklarını iddia edenler kendi-

leri dışındakileri hizmetkâr olarak düşünüp idareyi elinde bulunduran bir aracı olarak kullandılar. İrtica, terör gibi olayların nedenlerini öne sürerken argümanları her zaman laiklik oldu. İttihat ve Terakki Cemiyeti için de bu durum geçerliydi. Devletin iradesini son zamanlarda ele geçirdiler ve gelişen olaylara o günkü deyimleriyle eşkıya olarak nitelendirilip suçladılar. Bugün Aleviler de hak istiyorlar ama

mamıştır. Elit kesim laikliği inançlı kesimin dinleştirilmesi olarak lanse edip, Aleviliğin de bir din olduğunu iddia etmişlerdir. Bu iddiada bulunanlar Kemalist ideolojisiyle hareket ettikleri söylerler ancak bu yalnızca söylem olarak kalmıştır. Kendi amaçlarını Kemalizm adı altında millete dayatmışlardır ve Atatürk'ün ilkelere indirilen laikliği çarpıtmışlardır. Bu elidler her zaman kendilerini "Beyaz

DIYANET LAİK OLMAZ

O günlerde iyi niyetle anayasaya konulsa da 1937'den sonra iktidar olanlar Müslüman kesim üzerinde otorite sağlama amacıyla, o gün ki dini anlayış, uygulama ve eğitimleri engellemek için bu anlayış benimsemiştir. Elbette yalnızca sadece Müslümanlar üzerinde de böyle bir tutum sergilenmedi. Çünkü bu ülkede iktidar olduklarını Türkiye'nin sahibi olduklarını iddia edenler kendilerini dışındakileri hizmetkâr olarak düşünüp idareyi elinde bulundurmanın bir aracı olarak kullandılar.

» Diyanet İşleri Başkanlığının kürtaç uyarısı da benzer gevrelere farkli mecralara çekilmek istendi...

Evet, Aynı öyle oldu. Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) kürtaç konusunda bir açıklama yaptı. Laikliği kullananlar yine ortaya çıktı. Evet, DİB anayasal bir kuruluştur ama DİB kurum olarak ve çalışanlarıyla laik olmak zorunda değildir, laik de değildir. DİB'in çalışma alanı genişletilebilir elbette. DİB bu ülkede Müslüman olanların dini hayatını düzenleme yapmakla görevlidir. Fener Rum Patrikhanesi gibi DİB'de özerk olarak hareket edilebilir. Hatta özerk olmalı ve seçimle başa gelmelidir. Bu Diyanet-Sen'in de temel amaçlarındandır. Yeni anayasada olması istediğimiz üç şey var: Laiklik tarif edilmeli, DİB özerk olmalı ve Başkan seçimiyle başa gelmelidir.

